

KONGSBERG

KVARTALS RAPPORT 4. KVARTAL/ FORELØPIG ÅRSRESULTAT 2019

KONGSBERG

GEIR HÅØY
konsernsjef

«Da vi la frem resultatene for 2018 var konklusjonen at året gikk inn i historien som ett av de mest begivenhetsrike for KONGSBERG. Jeg nøler ikke med å si at 2019 har overgått dette. Vi har sluttført to viktige oppkjøp, hatt rekordhøy ordreinngang og levert lønnsom vekst i alle forretningsområder samt lansert nye systemer og produkter. Det har vært et intensivt år med høy aktivitet og sterk vilje til å lykkes i hele organisasjonen.

Avslutningen på 2019 var meget solid. Kongsberg Defence & Aerospace leverer et 4. kvartal med rekordhøy omsetning og gode marginer. I Kongsberg Maritime ligger vi foran plan med den største integrasjonen i selskapets historie, samtidig som vi leverer økt omsetning. Arbeidet som er lagt ned for å integrere Commercial Marine er av høy kvalitet, noe også resultatutviklingen i 4. kvartal viser. Kongsberg Digital hadde i oktober et gjennombrudd med kontrakt på dynamisk digital tvilling. Vi har stor tro på dette produktet fremover, som er et kvantesprang for å optimalisere, effektivisere og sikre driften av blant annet olje- og gassinstallasjoner.

Det er høy aktivitet innen forsvarsområdet og god etterspørsel etter KONGSBERGs forsvarssystemer. For maritime er markedsbildet mer sammensatt, og vi venter at kontraheringen av nye fartøy fortsatt vil være på et lavt nivå. Samtidig ser vi økt aktivitet både i undervannssegmentet og ettermarkedet.

Jeg forventer at KONGSBERG vil fortsette veksten i 2020.»

Hovedpunkter

KONGSBERG

God vekst, rekordhøy ordreinnngang, markeds-gjennombrudd og introduksjon av nye konsepter i 2019.

Årets siste kvartal har høy aktivitet, god lønnsomhet og kontantstrøm. KONGSBERG går ut av året med en solid balanse. Styret vil overfor generalforsamlingen foreslå et ordinært utbytte på NOK 2,50 per aksje (totalt MNOK 450) for 2019, samt et program for tilbakekjøp av egne aksjer for inntil MNOK 500. Basert på en vurdering av konsernets totale finansielle stilling og forutsatt vellykket gjennomføring av salget av Hydroid Inc., foreslås det i tillegg et ekstraordinært utbytte på NOK 10,00 per aksje, totalt MNOK 1.800.

KONGSBERG MARITIME

KM vokser betydelig i 2019, også justert for oppkjøp. Forretningsområdet har god ordreinnngang gjennom året til tross for et generelt svakt nybyggingsmarked. KM er foran planen med integrasjon av Commercial Marine.

Det er positiv utvikling i underliggende marginer i 4. kvartal.

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

KDA har god vekst og god lønnsomhet i 2019. Ordreserven doblet seg gjennom året og de sterke posisjonene innen luftvern, missiler og våpenstasjoner har nå begynt å generere betydelig ordreinnngang.

Det er rekordhøye driftsinntekter og sterk lønnsomhet i 4. kvartal. KDA går inn i 2020 med en ordreservert på MNOK 20.146.

KONGSBERG DIGITAL

KDI har i 2019 tatt viktige steg, både i form av lansering av det nye «Vessel Insight»-konseptet og med gjennombruddskontrakt på dynamisk digital tvilling som ble signert i årets siste kvartal.

Nøkkeltall

MNOK	1.10. - 31.12.			1.1. - 31.12.		
	2019	2019 eks. IFRS 16	2018	2019	2019 eks. IFRS 16	2018
Driftsinntekter	8 164	8 164	4 148	24 081	24 081	14 381
EBITDA	851	731	520	2 279	1 856	1 394
EBITDA (%)	10,4	9,0	12,5	9,5	7,7	9,7
EBIT	554	530	406	1 183	1 108	945
EBIT (%)	6,8	6,5	9,8	4,9	4,6	6,6
Resultat før skatt	506	516	391	967	1 023	844
Resultat etter skatt	359	369	344	717	773	704
EPS (NOK)	1,92	1,98	2,39	3,89	4,27	5,58
Ordreinngang	6 934	6 934	3 859	32 452	32 452	16 574

MNOK	31.12. 2019	30.9. 2019	31.12. 2018
Egenkapitalandel (%) eks. IFRS 16	34,7	38,1	45,7
Egenkapitalandel (%)	32,7	35,7	NA
Netto rentebærende gjeld ¹⁾	(1 565)	423	(5 706)
Arbeidskapital ²⁾	17	1 666	(14)
ROACE (%) ³⁾	10,0	9,5	12,5
Ordrereserve	33 129	34 244	17 283
Antall ansatte	10 793	10 807	6 842

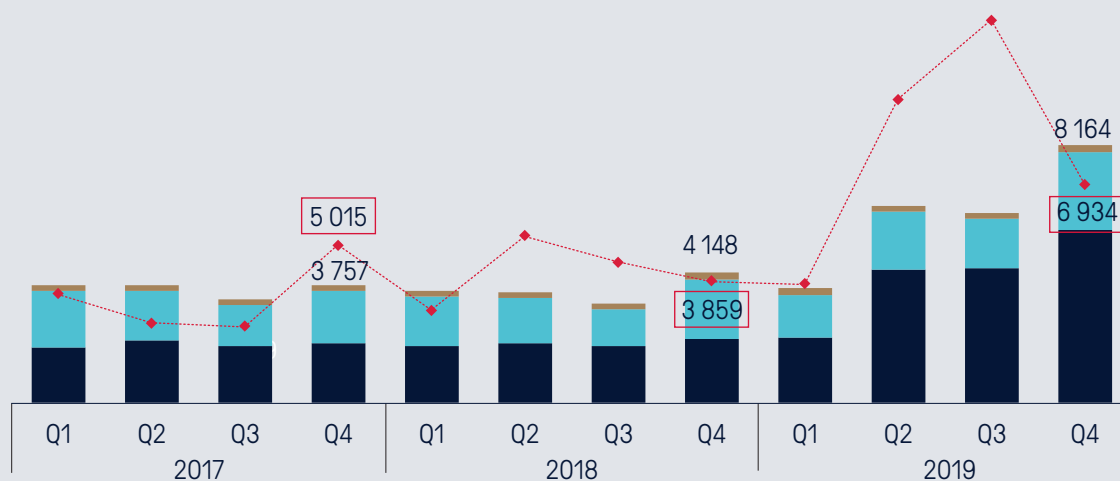
¹⁾ Nettobeløpet av regnskapslinjene «Betalingsmidler» og «kort- og langsiktig rentebærende gjeld», eksklusive «leasingforpliktelser».

²⁾ Omløpsmidler fratrukket betalingsmidler, ikke-rentebærende kortsiktig gjeld (unntatt betalbar skatt) og finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi.

³⁾ 12 måneders rullerende EBIT eksklusive IFRS 16 dividert på 12 måneders gjennomsnittlig egenkapital og netto rentebærende gjeld. Netto rentebærende gjeld er justert for kjøpesummen av Rolls-Royce Commercial Marine i forhold til det som er rapportert i 1. kvartal.

DRIFTSINNTEKTER OG ORDREINNGANG

Driftsinntekter
 ◆ KM ◆ KDA ◆ ØVRIG
 ◆ Ordreinngang

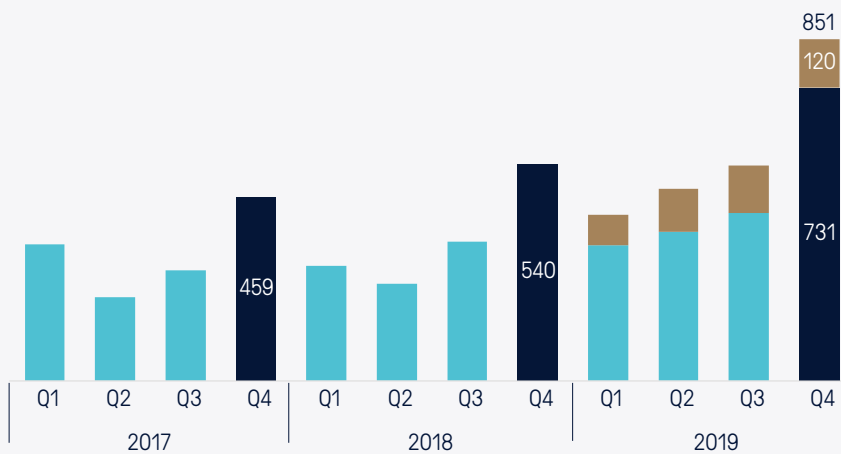
ORDRERESERVE

◆ 2019 ◆ 2020 ◆ 2021+
◆ Ordreservere

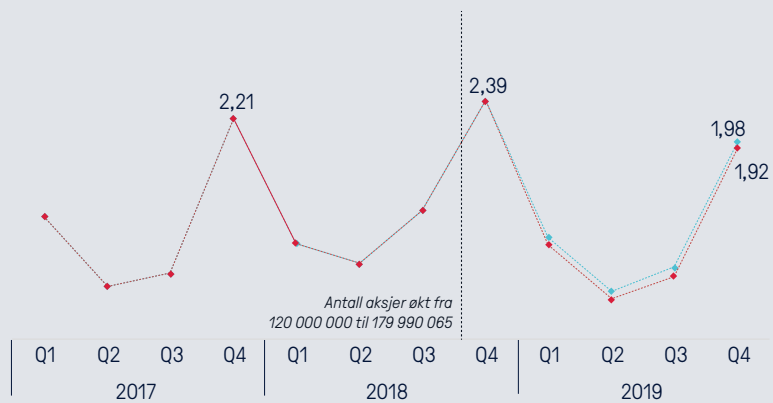
EBITDA

◆ IFRS 16 effekt

EPS

◆ EPS eks. IFRS 16 effekt
◆ EPS ink. IFRS 16 effekt

2019-regnskapet er hensyntatt IFRS 16, 2018-tallene er ikke omarbeidet. For sammenlikningsformål er tall eksklusive IFRS 16-effekter tatt inn flere steder i rapporten. Der dette er gjort er det konkretisert.

Resultat, marked og ordre

Driftsinntektene i 4. kvartal ble MNOK 8.164 mot MNOK 4.148 samme kvartal i fjor. Vekst fra oppkjøpte selskaper utgjorde MNOK 3.122. Konsernet hadde i 2019 driftsinntekter på MNOK 24.081 mot MNOK 14.381 i 2018. Justert for oppkjøpte selskaper utgjør veksten i driftsinntektene 15,9 prosent i 2019.

EBITDA i 4. kvartal ble MNOK 851, en EBITDA-margin på 10,4 prosent mot MNOK 520 (12,5 prosent) samme kvartal i fjor. Eksklusive IFRS 16 effekter er EBITDA i kvartalet MNOK 731 og EBITDA-margin 9,0 prosent. Justert EBITDA¹ i kvartalet er MNOK 896 (MNOK 776 eksklusive IFRS 16 effekter).

Konsernet har i 4. kvartal 2019 positive engangseffekter på MNOK 55, knyttet til endrede pensjonsplaner og bruk av premiefond i innskuddsordningen.

For 2019 er EBITDA MNOK 2.279 (9,5 prosent) mot 1.394 (9,7 prosent) i 2018. Eksklusive IFRS 16 effekter er EBITDA for året 1.856 (7,7 prosent). Justert EBITDA¹ i 2019 er MNOK 2.533 (MNOK 2.110 eksklusive IFRS 16 effekter), tilsvarende en EBITDA-margin på 10,5 prosent (8,8 prosent eksklusive IFRS 16 effekter).

¹Justert EBITDA viser konsernets EBITDA før poster som krever særskilt forklaring. Dette gjelder restrukturerings/integrasjonskostnader, gevinst/tap ved salg av virksomhet og resultateffekter fra endring i pensjonsplaner og andre engangseffekter knyttet til pensjoner.

Oppstilling av justert EBITDA 2019 (MNOK):

	TOT	Q4	Q3	Q2	Q1
Justert EBITDA inklusive IFRS 16	2 533	896	687	564	386
EBITDA-effekt, gevinst ved salg av Kongsberg Evotec	107	-	-	-	107
Integrasjonskostnader Commercial Marine	(273)	(44)	(96)	(54)	(79)
Restruktureringskostnader Commercial Marine	(143)	(56)	(56)	(31)	-
EBITDA-effekt, knyttet til pensjon	55	55	-	-	-
EBITDA inklusive IFRS 16 effekter	2 279	851	535	479	414
IFRS 16 effekter på EBITDA	(423)	(120)	(119)	(109)	(76)
EBITDA eksklusive IFRS 16 effekter	1 856	731	417	371	338

Ordreinngangen i 4. kvartal ble MNOK 6.934, mot 3.859 samme kvartal i fjor. Av ordreinngangen i kvartalet utgjør CM MNOK 1.954. Book/Bill i kvartalet er 0,85. KONGSBERG har i 2019 en ordreinngang på MNOK 32.452, tilsvarende en book/bill på 1,35, mot MNOK 16.574 i 2018. KONGSBERG har med dette nær doblet ordreinngangen i 2019 sammenliknet med foregående år. Om lag 20 prosent av ordreinngangen kommer fra oppkjøpte selskaper.

Ordreserven ved utgangen av 2019 var MNOK 33.129, mot MNOK 17.283 ved utgangen av 2018. CMs andel av ordreserven utgjør MNOK 6.131.

DRIFTSINNTEKTER

8.164

MNOK

EBITDA-MARGIN

10,4%

ORDREINNGANG

6.934

MNOK

Kontantstrøm

KONGSBERG har en økning i betalingsmidler på MNOK 1.987 i 4. kvartal. Kontantstrøm fra driftsaktiviteter er positiv med MNOK 2.237. EBITDA er MNOK 851, og det har vært en reduksjon i konsernets arbeidskapital med MNOK 1.649, som i stor grad er drevet av høye innbetalinger fra forsvarskunder. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter er negativ med MNOK 71. Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er negativ med MNOK 155.

I 2019 er betalingsmidler redusert med MNOK 4.384, hovedsakelig knyttet til oppkjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine (RRCM), hvor justert kjøpesum ble MNOK 4.865. Forhandling om endelig kjøpspris og dekning av kostnader ble avsluttet i oktober 2019 og medførte at KONGSBERG fikk redusert kjøpsprisen med MNOK 320.

Balanse

Konsernet har rentebærende gjeld på til sammen MNOK 4.089. Ved utgangen av kvartalet har konsernet fem langsiktige obligasjonslån på til sammen MNOK 3.450, og annen langsiktig rentebærende gjeld på MNOK 19. I tillegg har konsernet ett obligasjonslån på MNOK 550 som forfaller 5. mars 2020. Total kortsiktig rentebærende gjeld er MNOK 620. Se note 6. Konsernet har MNOK 5.654 i betalingsmidler ved utgangen av 4. kvartal mot MNOK 10.038 ved utgangen av 4. kvartal 2018.

Netto rentebærende gjeld er ved utgangen av kvartalet på MNOK -1.565 mot MNOK -5.706 ved utgangen av 2018. Oppgjør for kjøpet av RRCM fant sted 1. april 2019 (og ble endelig fastsatt i oktober), og er hovedårsaken til endringen i netto rentebærende gjeld i 2019.

Konsernet har i tillegg en syndikert og kommittert lånefasilitet på MNOK 2.300, og en kassekreditt på MNOK 500. Disse er ubenyttet i 2019.

Totalbalansen har økt med MNOK 11.543 i 2019. Hovedårsakene er oppkjøpene av RRCM og Aerospace Industrial Maintenance (AIM), samt implementeringen av IFRS 16.

NETTO RENTEBÆRENDE GJELD

(1.565)

MNOK

EGENKAPITALANDEL

32,7%

MNOK	31.12.		30.9.		31.12.
	2019	2019 eks. IFRS 16	2019	2019 eks. IFRS 16	2018
Egenkapital	12 810	12 868	12 618	12 665	12 626
Egenkapitalandel (%)	32,7	34,7	35,7	38,1	45,7
Totalkapital	39 201	37 061	35 331	33 261	27 658
Arbeidskapital ¹⁾	17	17	1 666	1 666	(14)
Rentebærende gjeld	4 089	4 089	4 090	4 090	4 332
Betalingsmidler	5 654	5 654	3 667	3 667	10 038
Netto rentebærende gjeld ¹⁾	(1 565)	(1 565)	423	423	(5 706)

¹⁾ Se definisjoner note 12

Valuta

Selskapets valutapolicy innebærer at kontraktsfestede valutastrømmer blir sikret med terminkontrakter (virkelig verdisikringer). I tillegg sikres en andel av valutaeksponeringen i store forpliktende tilbud der sannsynligheten for kontrakt er høy (kontantstrømsikringer). Selskapets portefølje av kontantstrømsikringer har en virkelig verdi på MNOK -168 ved utgangen av kvartalet, som er bokført mot egenkapitalen. Se også note 6. Betydelige leveransekontrakter vil kunne påvirke selskapets likviditet ved endring av kontraktsfestede valutastrømmer.

Produktutvikling

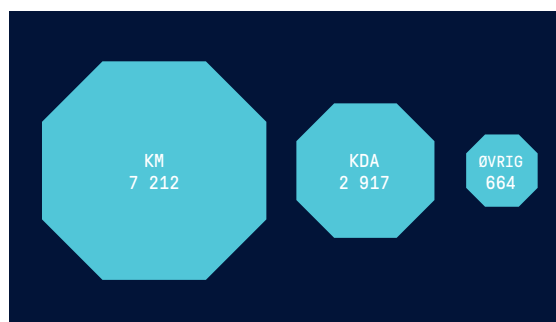
KONGSBERG investerer kontinuerlig i produktutvikling, gjennom egenfinansierte og kundefinansierte programmer. Total egenfinansiert produktutvikling og -vedlikehold er MNOK 471 i kvartalet, hvorav MNOK 68 er balanseført. Se tabell i note 7. Egenfinansiert utvikling ført på balansen i kvartalet er i hovedsak knyttet til prosjekter i KDI og KDA.

I tillegg kommer kundefinansiert utvikling, enten som en del av et leveranseprosjekt eller som et spesifisert utviklingsoppdrag. Totale kostnader til produktutvikling og -vedlikehold utgjør over tid om lag ti prosent av driftsinntektene.

Personalforhold

Selskapet har 10.793 medarbeidere ved utgangen av kvartalet. I KM er det en netto reduksjon på 63 ansatte i kvartalet, i hovedsak knyttet til restrukturering og integrasjon av CM. I forbindelse med restruktureringen av CM er det annonsert at antall ansatte skal reduseres med om lag 450. Ved utgangen av 2019 har de fleste av disse avsluttet arbeidsforholdet, signert sluttavtale, eller fått melding om at arbeidsforholdet blir avsluttet.

Antall ansatte per område

Øvrig virksomhet

Øvrig virksomhet består av Kongsberg Digital (KDI), eiendomsvirksomhet og konsernfunksjoner.

KDI har i 2019 økt omsetningen med 25 prosent sammenliknet med fjoråret. Lønnsomheten er også betydelig forbedret som følge av økt volum og kostnadsforbedring. Book/bill i kvartalet er på 1,22 og 1,11 for året som helhet. I oktober inngikk KDI en avtale med Shell om digitalisering (dynamisk digital tvilling) av Nyhamna. Dette er et viktig gjennombrudd for den digitale satsningen i KONGSBERG.

Kongsberg Aviation Maintenance Services As

Kjøpet av Aerospace Industrial Maintenance Norway AS ble gjennomført 29. mai 2019 og den nye enheten (Kongsberg Aviation Maintenance Services) rapporteres som en del av divisjonen Aerostructures i Kongsberg Defence & Aerospace. Selskapet har i perioden 29. mai til 31. desember 2019 hatt driftsinntekter på MNOK 275 og en justert EBITDA på MNOK 11 (eksklusive IFRS 16 effekter). Se note 11.

Commercial Marine

Kjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine ble gjennomført 1. april 2019 og den nye enheten Commercial Marine (CM), rapporteres som en del av Kongsberg Maritime fra og med 2. kvartal 2019.

Se kapittel KM for utvikling i CM.

Viktige hendelser etter balansedagen

Kongsberg Maritime har signert avtale om å selge datterselskapet Hydroid.

4. februar 2020 signerte Kongsberg Maritime en avtale om å selge undervannsteknologiselskapet Hydroid Inc. i USA for USD 350 millioner til Huntington Ingalls Industries (HII). Partene vil samtidig inngå en strategisk samarbeidsavtale om undervannsteknologi og maritime løsninger, som trer i kraft når transaksjonen er slutført.

Kongsberg Maritime kjøpte Hydroid for USD 80 millioner i 2007 og selger nå det amerikanske datterselskapet for USD 350 millioner på gjeld- og kontantfri basis, og justert for en omforent arbeidskapital.

Hydroid Inc. er et heleid datterselskap av Kongsberg Maritime AS, og har sitt hovedkontor i Pocasset, Massachusetts i USA. Selskapet produserer og leverer autonome undervannsfarkoster til både det militære og kommersielle markedet, med den amerikanske marinen som den største kunden.

Hydroid hadde ved utgangen av 4. kvartal 2019 en ordresreserve på MNOK 813. Selskapet leverte i 2019 en omsetning på MNOK 862 med en EBITDA på MNOK 133. Se tabellen under for nøkkeltall for perioden 2016-2019.

Resultatregnskapsposter (MNOK)	2016	2017	2018	2019
Inntekter	598	542	617	862
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA)	97	76	84	133
Driftsresultat (EBIT)	60	38	60	120
Balanseposter (MNOK)				
Varige driftsmidler	238	200	189	194
Rapportert arbeidskapital	281	279	221	247
Kontanter	19	28	146	28
Netto eiendeler eksklusive goodwill	538	507	556	469

Transaksjonen er ventet fullført i løpet av 1. kvartal 2020, og er betinget av vanlige gjennomføringsforbehold som f.eks. godkjenning fra relevante myndigheter.

KONGSBERG MARITIME

Bakgrunn

1. april 2019 ble kjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine (RRCM) fra Rolls-Royce plc. gjennomført, og i etterkant er RRCM integrert i Kongsberg Maritime (KM). Den oppkjøpte enheten er videre omtalt som Commercial Marine (CM). Fra og med 2. kvartal 2019 ble resultatene for CM konsolidert inn i de rapporterte resultatene for KM.

For likevel å kunne vise sammenliknbar utvikling mot 2018, vil resultatene i det følgende presenteres både totalt for det sammenslåtte KM, samt for «tidligere KM» og for CM, heretter benevnt som:

- **KM:** Det integrerte, «nye» Kongsberg Maritime, som er en ledende totalleverandør til den maritime industrien, og som består av følgende divisjoner: Sensors & Robotics, Integrated Solutions, Propulsion & Engines, Systems & Deck Machinery, og Global Customer Support.
- **«Tidligere KM»:** Består av Sensors & Robotics, Integrated Solutions og Global Customer Support.
- **CM:** Består av Propulsion & Engines, Systems & Deck Machinery, og Marine Services (tilsvarende Global Customer Support i «tidligere KM»).

Fra og med 2020 vil resultatene for CM ikke lenger rapporteres separat, men som en integrert del av KM.

Resultat

Driftsinntektene ble MNOK 5.490 i 4. kvartal mot MNOK 2.041 samme kvartal i fjor. Vekst i «tidligere KM» utgjør 21 prosent. Det er vekst i alle divisjoner. Driftsinntekter fra CM var MNOK 3.016 i kvartalet. I CM har divisjonen Propulsion & Engines høy omsetning i 4. kvartal som resultat av betydelig leveransevolum mot slutten av året. CM har også høy aktivitet i ettermarkedet i kvartalet.

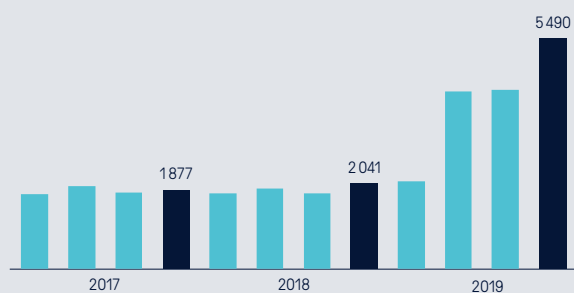
Akkumulerte driftsinntekter i 2019 ble MNOK 16.038, opp fra MNOK 7.545 i 2018. Vekst i «tidligere KM» utgjør om lag 18 prosent. CM har akkumulerte driftsinntekter på MNOK 7.134 (andre til fjerde kvartal), en økning på om lag 10 prosent sammenliknet med 2018.

NØKKELTALL

MNOK	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter	5 490	2 041	16 038	7 545
EBITDA eks. IFRS 16	356	140	855	594
EBITDA	436	-	1 151	-
EBITDA (%) eks. IFRS 16	6,5	6,9	5,3	7,9
EBITDA (%)	7,9	-	7,2	-
Ordreinnngang	4 148	1 853	15 469	8 884

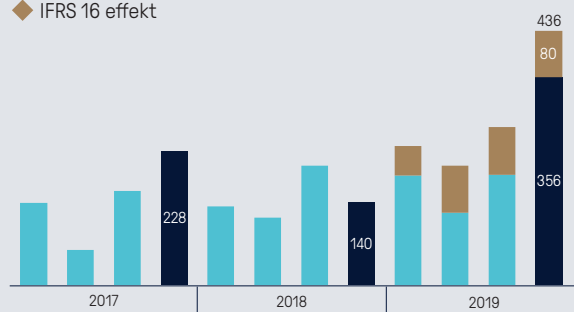
MNOK	31.12.	30.9.	31.12.
	2019	2019	2018
Ordrereserve	12 095	13 386	5 739
Antall ansatte	7 212	7 275	3 794

Driftsinntekter

EBITDA

◆ IFRS 16 effekt

EBITDA ble MNOK 436 i 4. kvartal, en EBITDA-margin på 7,9 prosent mot MNOK 140 (6,9 prosent) samme kvartal i fjor. Eksklusive IFRS 16 effekter er EBITDA i kvartalet MNOK 356 og EBITDA-margin 6,5 prosent. Justert EBITDA¹ i kvartalet er MNOK 528. EBITDA er drevet av realisering av kostnadssynergier i forbindelse med integrasjonen av Commercial Marine, og gode resultater fra ettermarkedet.

EBITDA i 2019 ble MNOK 1.151, og EBITDA-margin ble 7,2 prosent mot MNOK 594 (7,9 prosent) i 2018. Eksklusive IFRS 16 effekter er EBITDA MNOK 855 og EBITDA-margin 5,3 prosent. Justert EBITDA¹ i 2019 er MNOK 1.452.

¹⁾Justert EBITDA viser konsernets EBITDA før poster som krever særskilt forklaring. Dette gjelder restrukturerings-/ integrasjonskostnader og gevinst/tap ved salg av virksomhet.

Oppstilling av justert EBITDA 4. kvartal 2019 (MNOK):

	KM	«Tidligere KM»	CM
Driftsinntekter	5 490	2 474	3 016
Justert EBITDA	536	297	239
Integrasjonskostnader Commercial Marine	(44)	-	(44)
Restruktureringskostnader Commercial Marine	(56)	-	(56)
EBITDA inklusive IFRS 16 effekter	436	297	139
IFRS 16 effekter på EBITDA	(80)	(50)	(30)
EBITDA eksklusive IFRS 16 effekter	356	247	109

Oppstilling av justert EBITDA hittil i år 2019 (MNOK):

	KM	«Tidligere KM»	CM
Driftsinntekter	16 039	8 905	7 134
Justert EBITDA	1 460	1 091	369
EBITDA-effekt, gevinst ved salg av Kongsberg Evotec	107	107	-
Integrasjonskostnader Commercial Marine	(273)	(79)*	(194)
Restruktureringskostnader Commercial Marine	(143)	-	(143)
EBITDA inklusive IFRS 16 effekter	1 151	1 119	32
IFRS 16 effekter på EBITDA	(296)	(204)	(92)
EBITDA eksklusive IFRS 16 effekter	855	915	(60)

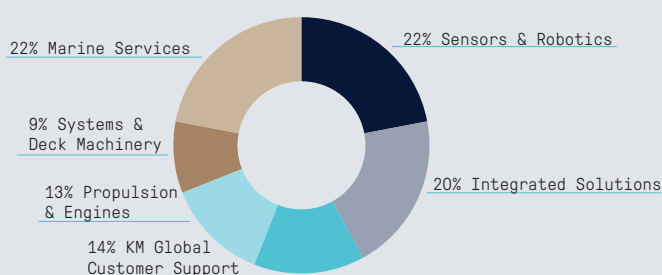
*) Kostnader i forbindelse med forberedelse til integrasjon i 1. kvartal 2019

Justert margin i «tidligere KM» blir med dette 12,4 prosent i 2019 (9,9 prosent eksklusive IFRS 16) mot justert margin på 9,3 prosent i 2018.

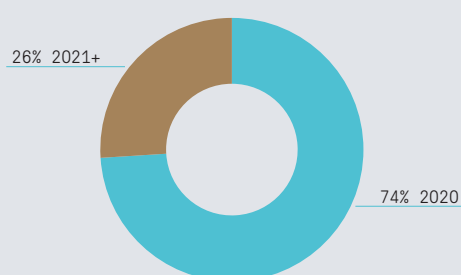
Integrasjons- og restruktureringskostnadene i 4. kvartal er hovedsakelig knyttet til sammenslåing og strømlinjeforming av IT-systemer, restrukturerings- og øvrige harmoniseringsaktiviteter.

Som et ledd i oppkjøpet av CM er det iverksatt et bredt integrasjonsprogram, med målsetting om å realisere årlige kostnadsbesparelser på MNOK 500 sammenlignet med 2018. Gjennom 2019 er det allerede tatt ut MNOK 260 i kostnadsbesparelser, som er betydelig foran

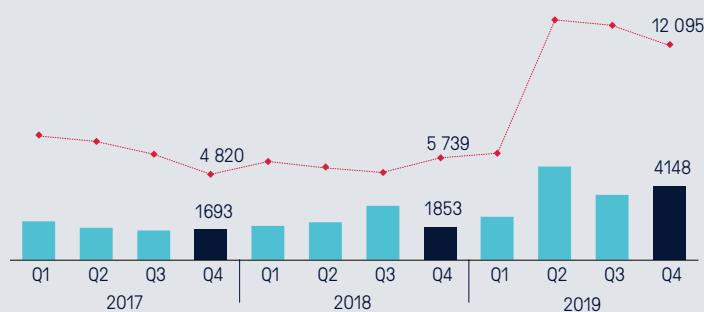
Driftsinntekter Hittil i år per divisjon

Ordrereserve Fordelt iht. tidspunkt for leveranse

Ordre
◆ Ordrereserve
■ Ordreinngang

opprinnelig plan på MNOK 200 (Justert til MNOK 250 ifm. Kapitalmarkedsdagen 2019). Meruttaket kommer som følge av ytterligere identifiserte tiltak samt raskere realisering enn først forutsatt. Målet for realisering av MNOK 500 besparelser fremskyndes nå med to år sammenliknet med opprinnelig plan, fra 2022 til 2020. Besparelsene kommer fra en lang rekke tiltak, inkludert restrukturering av enheter som går med tap, sammenslåing av lokasjoner, konsolidering av leveransefunksjoner, optimering av produktportefølje og teknologisatsninger samt reduserte overhead-kostnader. Som en del av disse aktivitetene er det annonsert en reduksjon på om lag 450 årsverk. Selv om integrasjonsprogrammet avsluttes to år før opprinnelig plan, vil det systematiske forbedringsarbeidet fortsette for å nå KMs mål om minimum 13 prosent EBITDA-margin (11 prosent eksklusive IFRS 16 effekter) i 2022.

Marked og ordre

Ordreinngangen i 4. kvartal ble MNOK 4.148, tilsvarende en book/bill på 0,76. I 4. kvartal 2018 var ordreinngangen MNOK 1.853. Ordrene fordeler seg som følger:

- «Tidligere KM» har en ordreinngang på MNOK 2.193 og en book/bill på 0,89.
- CM har en ordreinngang på MNOK 1.954, tilsvarende en book/bill på 0,65.

Ordreinngangen for 2019 ble MNOK 15.469, tilsvarende en book/bill på 0,96. «Tidligere KM» har en ordreinngang på MNOK 9.030, en book/bill på 1,01, mot MNOK 8.884 i 2018. CM har en ordreinngang i 2019 på MNOK 8.412 (proforma for 1. kvartal), mot MNOK 9.901 (proforma) i 2018.

Ordreinngangen er god for divisjonen Sensors & Robotics, spesielt innen området Marine Robotics, både i 4. kvartal og 2019. Hugin Superior ble lansert av KM i 2019. Den nye autonome undervannsfarkosten har betydelig utvidede kapasiteter sammenliknet med tidligere versjoner, både hva gjelder arbeidsdybde, presisjon og kapasitet. AUVer benyttes både til sivile og militære formål som blant annet kartlegging av havbunn, inspeksjon av undervannsinstallasjoner og søk etter sjøminer. KM signerte tre kontrakter på Hugin Superior i 2019, to av disse i 4. kvartal, begge med en verdi på om lag MUSD 10.

Ordreinngangen fra ettermarkedet øker både i 4. kvartal og for 2019 sammenliknet med fjoråret. Generelt økt aktivitet i markedet og flere fartøy i operasjon er en viktig driver for aktivitetsøkningen.

Kontrahering av nye fartøy har vært på et historisk lavt nivå i 2019, spesielt gjennom 2. halvår. Dette merkes også i KM og ordreinngangen fra nybyggingsmarkedet har vært svak i flere segmenter både i 4. kvartal og for året som helhet. Ett marked som har utmerket seg positivt i 2019 er LNG-markedet. Dette er et marked hvor KM tradisjonelt har en sterk posisjon. Nykontraheringen i dette markedet er om lag på samme nivå som i 2018 hvor kontraheringen av LNG Carriers nådde et historisk høyt nivå.

Til tross for generell svak aktivitet i nybyggingsmarkedet har det vært signert viktige kontrakter i 2019 som:

- Awilco 2 – MNOK 350 leveranse som inkluderer en bred systemleveranse bestående av systemer fra både «tidligere KM» og CM.
- Tre nye kystvaktskip som skal bygges av Vard – MNOK 280 for leveranser hovedsakelig fra Propulsion & Engines divisjonen.

Med nye regler fra IMO2020 og et betydelig sterkere ESG-fokus (Environmental, Social and Governance) i markedet generelt er etterspørselen etter miljøvennlige løsninger økende. KMs systemleveranser er i stor grad systemer som bidrar til både sikrere og mer effektive operasjoner. Dette reduserer både utslipp og risiko. Eksempel på en slik leveranse som skjedde i 2019 er oppgradering av to Golden Energy offshore fartøy. Det ble installert et såkalt «SAVe Energy Battery System» og et «vessel performance management system» fra KONGSBERG. I en DP2-operasjon reduserer dette gangtimer på motorer med 50 prosent, og drivstofforbruket med om lag 20 prosent. Dette tilsvarer en reduksjon på 300 tonn CO2 og ett tonn NOx-utslipp.

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

Resultat

Driftsinntektene ble MNOK 2.468 i 4. kvartal, mot MNOK 1.898 samme kvartal i fjor, en økning på 30 prosent hvorav 6 prosent fra oppkjøpt selskap. For 2019 er driftsinntektene MNOK 7.245 mot 6.104 i fjor. Vekst uten oppkjøpte selskap utgjør 14,2 prosent sammenliknet med fjoråret. I kvartalet kommer den største økningen fra divisjonene Missiles, Aerostructures og Protech Systems, som alle har høy vekst. Innen missilområdet er det økt aktivitet i flere større prosjekter. Økningen innen Aerostructures følger opprampingen av F-35-programmet, hvor man nå nærmer seg full produksjonstakt. Protech Systems har de siste 15 månedene hatt sterk ordreinnngang, blant annet fra det amerikanske CROWS-programmet, som gir økte leveranser. For året som helhet er det divisjonene Missiles, Aerostructures og Integrated Defence Systems som bidrar med størst vekst.

Resultater for den oppkjøpte virksomheten KAMS er konsolidert inn i KDA fra og med 29. mai 2019. Enheten eies 50,1 prosent av KDA og rapporteres i divisjonen Aerostructures. I 4. kvartal ble driftsinntektene i KAMS MNOK 106, og for året totalt MNOK 275 (fra 29. mai 2019).

EBITDA ble MNOK 448 i 4. kvartal, en EBITDA-margin på 18,2 prosent mot MNOK 371 (19,5 prosent) samme kvartal i fjor. EBITDA eksklusive IFRS 16 ble MNOK 398.

EBITDA i 2019 ble MNOK 1.157 mot MNOK 863 samme periode i fjor. EBITDA eksklusive IFRS 16 ble i samme periode MNOK 990. EBITDA-marginen i 2019 ble 16,0 prosent (13,7 prosent eksklusive IFRS 16), mot 14,1 prosent i 2018.

Resultatandel fra Patria og Kongsberg Satellite Services (KSAT):

- Patria: MNOK 7 (65) for 4. kvartal i 2019 og MNOK -35 (80) i 2019
- KSAT: MNOK 24 (22) for 4. kvartal i 2019 og MNOK 112 (104) i 2019.

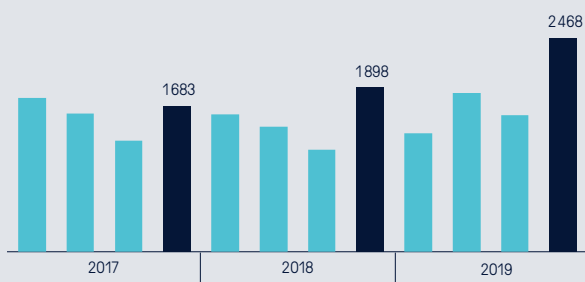
Patria har driftsinntekter i 4. kvartal på MEUR 166 mot MEUR 150 samme kvartal i fjor. Hoveddelen av økningen kommer fra oppkjøpte Belgium Engine Center. Driftsinntektene i 2019 ble MEUR 508, mot MEUR 476 i 2018. EBITDA i 4. kvartal ble MEUR 15, mot MEUR 22 i samme periode i 2018. EBITDA i 2019 er MEUR 33 mot MEUR 48 samme periode i fjor. Nedgangen i resultatet fra Patria både i 4. kvartal og for året som helhet kommer i hovedsak av lavere aktivitet innenfor Land-divisjonen. Se note 5.

NØKKELTALL

MNOK	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter	2 468	1 898	7 245	6 104
EBITDA eks. IFRS 16	398	371	990	863
EBITDA	448		1 157	
EBITDA (%) eks. IFRS 16	16,1	19,5	13,7	14,1
EBITDA (%)	18,2		16,0	
Ordreinnngang	2 509	1 770	16 060	6 885

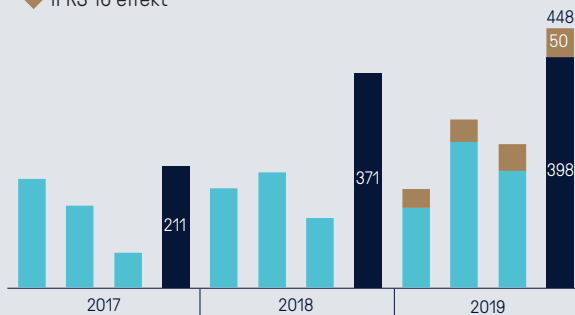
MNOK	31.12.	30.9.	31.12.
	2019	2019	2018
Ordrereserve	20 146	20 027	10 744
Antall ansatte	2 917	2 889	2 448

Driftsinntekter

EBITDA

◆ IFRS 16 effekt

Marked og ordre

Ordreinngangen ble MNOK 2.509 i 4. kvartal mot MNOK 1.770 tilsvarende kvartal i fjor. Dette gir en book/bill på 1,02. Ordreinngangen er god i hele forretningsrådet, spesielt innen Protech Systems, Integrated Defence Systems og Missiles.

Akkumulert ordreinngang i 2019 er MNOK 16.060 mot MNOK 6.885 i 2018. KDA har med dette en rekordhøy ordresreserve på MNOK 20.146 ved inngangen til 2020. Ordreinngangen har vært god i hele forretningsområdet og alle divisjoner går inn i 2020 med en ordresreserve som er høyere eller på samme nivå som i fjor. Den største økningen finner vi i divisjonen Integrated Defence Systems som blant annet signerte betydelige ordre for leveranse av NASAMS luftvernssystem til både Qatar og Australia. Divisjonen Aerostructures har nå over to år med leveranser i ordreserven. Protech Systems fortsetter den gode trenden og ordreserven er nå på det høyeste nivået siden toppårene 2008 til 2011.

Viktige kontrakter signert i 4. kvartal:

- **Kampluftvern til den norske Hæren, verdt MNOK 583.** Kampluftvern er et høymobilt kort-rekkevidde luftvernssystem som vil gjenbruke viktige funksjoner fra NASAMS-systemet som dets kommando og kontroll og unike nettverkløsninger.
- **Joint Strike Missile (JSM) til Japan, verdt MNOK 450.** Det internasjonale F-35 brukermiljøet viser stor interesse for JSM og Japan er det første landet som har bestilt det nye missilet. Denne kontrakten er den andre bestillingen av JSM fra Japan.
- **Nye brukere og nytt anvendelsesområde for Remote Weapon Station (RWS):**
  - Danmark ble i desember 2018 den 23. nasjonen som benytter KONGSBERGs RWS. Den danske Hæren bestilte våpenstyringssystemer til en verdi av MNOK 270.
  - Tyskland er det første landet som anskaffer anti-drone systemet Counter Unmanned Aerial System

(C-UAS) fra KONGSBERG. Kontrakten er på MNOK 250. KONGSBERG har fulgt utviklingen av UAS over tid og tatt frem teknologi og løsninger for deteksjon, målfølgning og bekjempelse av droner. Det har også vært et nært samarbeide med Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) for evaluering av løsninger. Kombinasjonen av den velprøvde PROTECTOR RWS med avanserte sensorer, målfølgingsalgoritmer og kort engasjementstid gir en innovativ og kosteffektiv løsning.

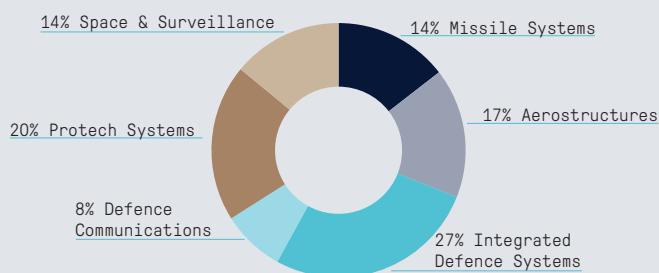
- **To vedlikeholdskontrakter signert med Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO):**

- Rammeavtale for teknisk support og vedlikehold av utstyr KONGSBERG har levert til sjøforsvarets fartøy. Avtalen innebærer et årlig omfang på minimum MNOK 71.
- Rammeavtale for KAMS for vedlikehold av den norske NH-90 helikopter flåten. Avtalen gjelder for årene 2020-2026 og har en estimert verdi på omlag MNOK 100 per år. Dette er den første kontrakten innenfor den strategiske samarbeidsavtalen vi signerte med Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO) i desember 2019.

Forsvarsmarkedet er preget av relativt få, men store kontrakter. Leveransene foregår normalt over lang tid og har ulike milepæler underveis. Svingninger i ordreinngangen og resultater er derfor å anse som normalt. KONGSBERG har både i 2018 og i 2019 vunnet strategisk viktige kontrakter, og venter videre god ordreinngang de nærmeste årene som følge av den sterke markedsposisjonen KDA har i sine segmenter. Investeringsprosessen i forsvarsprogrammer tar ofte lang tid. Det er myndighetene i de aktuelle land som er potensielle kunder for store forsvarssystemer. De vurderer nasjonal sikkerhet og innenlands næringsutvikling som vesentlige faktorer, i tillegg til produktpris og -ytelse ved kjøp av forsvarsmateriell. Nasjonale budsjetter og politiske føringer vil derfor få en sterk innvirkning på om og når eventuell kontrakt kan inngås med KONGSBERG.

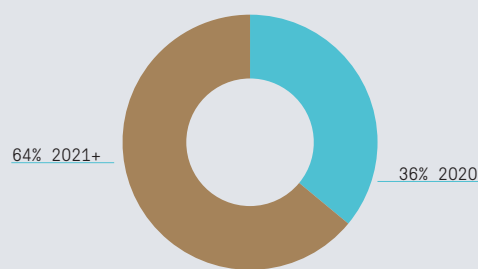
Driftsinntekter

Hittil i år per divisjon

Ordresreserve

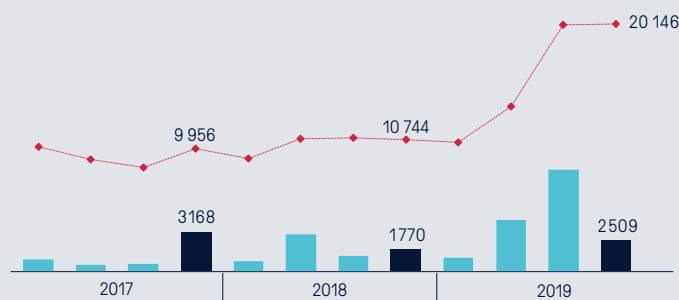
Fordelt iht. tidspunkt for leveranse

Ordre

◆ Ordresreserve

■ Ordreinngang

KONGSBERG går inn i 2020 med sterke posisjoner og en solid balanse. I 2019 var ordreinngangen sterk, og ordreserven ved inngangen til 2020 er NOK 33 milliarder, en dobling fra fjoråret. Ca NOK 7 milliarder av økningen kommer fra oppkjøpte selskap. Forsvarsmarkedet synes å holde seg på et fortsatt solid nivå og det er god etterspørsel etter KONGSBERGs produktportefølje. Deler av det maritime markedet er imidlertid noe mer utfordrende. Fartøyskontraheringen i 2019 var på et historisk lavt nivå, og konkurransen om tilgjengelige prosjekter er høy. Vi forventer at denne delen av det maritime markedet fortsatt vil være utfordrende i 2020. KONGSBERG har utstyr installert på om lag 30.000 fartøy. Aktivitetsnivået i ettermarkedet har økt gjennom 2019, noe som er positivt for KONGSBERG som har betydelig omsetning fra ettermarkedet.

Den sterke ordreserven gir et solid grunnlag for fortsatt vekst i 2020. Av denne skal NOK 16,7 milliarder leveres i løpet av året. Hoveddelen av økningen er i Kongsberg Defence & Aerospace, som er området vi venter høyest vekst i 2020. Det forventes noe vekst i Kongsberg Maritime, hovedsakelig i ettermarkeds- og undervannsaktiviteten. Flere deler av nybyggingsmarkedet er fortsatt utfordrende. Dette gir noe mer usikkerhet knyttet til ordreinngang for leveranser til nye fartøy. Kongsberg Digital har stigende ordreserve og venter videre vekst i driftsinntekter i 2020.

Integrasjon av Commercial Marine vil også prege resultatene i 2020, men i mindre grad enn i 2019. Det må forventes svingninger i marginbildet mellom kvartalene som følge av oppnådde milepæler og hvilke prosjekter som er dominerende.

Kongsberg, 11. februar 2020

Styret i Kongsberg Gruppen ASA

TALL & NOTER

Nøkkeltall per kvartal

KONGSBERG MNOK	2019 ink. IFRS 16 effekter					2019 eks. IFRS 16 effekter					2018					2017				
	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	24 081	8 164	6 046	6 244	3 627	24 081	8 164	6 046	6 244	3 627	14 381	4 148	3 154	3 525	3 554	14 490	3 757	3 279	3 733	3 721
EBITDA	2 279	851	535	479	414	1 856	731	417	371	338	1 394	520	347	241	286	1 279	459	274	207	339
EBITDA %	9,5	10,4	8,8	7,7	11,4	7,7	9,0	6,9	5,9	9,3	9,7	12,5	11,0	6,8	8,0	8,8	12,2	8,4	5,5	9,1
Ordreinnngang	32 452	6 934	12 135	9 617	3 766	32 452	6 934	12 135	9 617	3 766	16 574	3 859	4 477	5 299	2 939	13 430	5 015	2 429	2 535	3 451
Ordrereserve	33 129	33 129	34 054	27 774	17 301	33 129	33 129	34 054	27 774	17 301	17 283	17 283	17 602	16 419	14 814	15 629	15 629	14 298	15 308	16 672
EBIT	1 183	554	230	160	239	1 109	530	209	141	229	945	406	240	124	175	772	299	162	91	220
EBIT %	4,9	6,8	3,8	2,6	6,6	4,6	6,5	3,4	2,3	6,3	6,6	9,8	7,6	3,5	4,9	5,3	8,0	4,9	2,4	5,9

KONGSBERG MARITIME MNOK	2019 ink. IFRS 16 effekter					2019 eks. IFRS 16 effekter					2018					2017				
	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	16 038	5 490	4 255	4 221	2 072	16 038	5 490	4 255	4 221	2 072	7 545	2 041	1 798	1 910	1 796	7 429	1 877	1 815	1 969	1 768
EBITDA	1 151	436	271	205	238	855	356	189	124	187	594	140	205	115	134	589	228	161	60	140
EBITDA %	7,2	7,9	6,4	4,9	11,5	5,3	6,5	4,4	2,9	9,0	7,9	6,9	11,4	6,0	7,5	7,9	12,1	8,9	3,0	7,9
Ordreinnngang	15 469	4 148	3 670	5 238	2 413	15 469	4 148	3 670	5 238	2 413	8 884	1 853	3 024	2 107	1 900	7 336	1 693	1 670	1 813	2 160
Ordrereserve	12 095	12 095	13 196	13 519	5 981	12 095	12 095	13 196	13 519	5 981	5 739	5 739	5 975	4 919	4 740	4 820	4 820	4 908	5 197	5 519
EBIT	488	259	77	(12)	164	436	240	63	(24)	157	453	106	176	78	93	368	146	117	13	92
EBIT %	3,0	4,7	1,8	(0,3)	7,9	2,7	4,4	1,5	(0,6)	7,6	6,0	5,2	9,8	4,1	5,2	5,0	7,8	6,4	0,7	5,2

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE MNOK	2019 ink. IFRS 16 effekter					2019 eks. IFRS 16 effekter					2018					2017				
	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1	2017	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	7 245	2 468	1 578	1 829	1 369	7 245	2 468	1 578	1 829	1 369	6 104	1 898	1 180	1 441	1 585	6 333	1 683	1 281	1 591	1 778
EBITDA	1 157	448	248	291	171	990	398	202	252	138	863	371	120	200	172	612	221	61	142	188
EBITDA %	16,0	18,1	15,7	15,9	12,5	13,7	16,1	12,8	13,8	10,1	14,1	19,5	10,2	13,9	10,9	9,7	13,1	4,8	8,9	10,6
Ordreinnngang	16 060	2 509	8 254	4 160	1 137	16 060	2 509	8 254	4 160	1 137	6 885	1 770	1 272	3 045	798	5 376	3 168	648	559	1 001
Ordrereserve	20 146	20 146	20 027	13 433	10 519	20 146	20 146	20 027	13 433	10 519	10 744	10 744	10 867	10 772	9 170	9 956	9 956	8 476	9 115	10 150
EBIT	760	338	145	196	81	758	352	139	190	77	621	309	58	137	117	409	165	13	93	138
EBIT %	10,5	13,7	9,2	10,7	5,9	10,5	14,3	8,8	10,4	5,6	10,2	16,3	4,9	9,5	7,4	6,5	9,8	1,0	5,8	7,8

Proforma tall, ikke revidert *:

COMMERCIAL MARINE MNOK	2019 ink. IFRS 16 effekter					2019 eks. IFRS 16 effekter					2018				
	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2019	Q4	Q3	Q2	Q1	2018	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	9 005	3 016	2 089	2 029	1 871	9 005	3 016	2 089	2 029	1 871	8 215	2 475	1 980	2 054	1 706
EBITDA	336	239	78	52	(33)	213	209	46	22	(64)	(273)	(6)	(13)	(81)	(173)
EBITDA %	3,7	7,9	3,7	2,6	(1,8)	2,5	6,9	2,2	1,1	(3,4)	(3,3)	(0,2)	(0,7)	(3,9)	(10,1)
Ordreinnngang	8 412	1 954	1 840	2 645	1 973	8 412	1 954	1 840	2 645	1 973	9 901	2 791	2 404	2 580	2 126
Ordrereserve	6 131	6 131	7 077	7 229	6 739	6 131	6 131	7 077	7 229	6 739	6 631	6 631	6 133	5 649	5 111
EBIT	118	204	26	(21)	(91)	89	194	19	(27)	(97)	(396)	(38)	(42)	(112)	(204)
EBIT %	1,4	7,1	1,2	(1,0)	(4,9)	1,1	6,4	0,9	(1,3)	(5,2)	(4,8)	(1,5)	(2,1)	(5,5)	(12,0)

*) Tallene er eksklusive integrasjonskostnader, restruktureringskostnader og amortiseringer på merverdier ved oppkjøpet.

Sammendratt resultatregnskap

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
		2019	2018	2019	2018
Driftsinntekter	4	8 164	4 148	24 081	14 381
Driftskostnader	7	(7 311)	(3 719)	(21 823)	(13 168)
Resultatandel felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper	5	(2)	91	21	181
EBITDA	4,12	851	520	2 279	1 394
Avskrivninger eiendom, anlegg og utstyr		(99)	(87)	(440)	(350)
Avskrivninger leasingeiendeler		(95)	-	(348)	-
Nedskrivninger eiendom, anlegg og utstyr		(18)	(6)	(18)	(6)
Amortiseringer immatrimelle eiendeler		(85)	(21)	(290)	(93)
EBIT	4,12	554	406	1 183	945
Renter på leasingforpliktelse	2	(35)	-	(131)	-
Netto finansposter	6	(13)	(15)	(85)	(101)
Resultat før skatt		506	391	967	844
Skattekostnad	10	(147)	(47)	(250)	(140)
Resultat etter skatt		359	344	717	704
Henførbart til:					
Aksjonærene i morselskapet		346	340	700	701
Ikke-kontrollerende interesser		13	4	17	3
Resultat pr. aksje / Resultat pr. aksje, utvannet, NOK		1,92	2,39	3,89	5,58

Sammendratt oppstilling over totalresultatet for perioden

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
		2019	2018	2019	2018
Resultat etter skatt		359	344	717	704
Totalresultat for perioden:					
<i>Poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder:</i>					
Endring i virkelig verdi finansielle instrumenter					
- Kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)	6	5	30	(117)	65
Skatteeffekt kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)		(1)	(8)	26	(16)
Omregningsdifferanser og sikring av nettoinvestering, valuta		(75)	212	108	70
Sum poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder		(71)	234	17	119
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet:</i>					
Estimatavvik pensjoner		(112)	54	(112)	54
Skatt på poster som forblir på egenkapitalen		-	-	15	(12)
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet		(112)	54	(97)	42
Totalresultat for perioden		176	632	637	865

Sammendratt oppstilling over finansiell stilling

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

		31.12. 2019	30.9. 2019	31.12. 2018
MNOK	Note			
Eiendom, anlegg og utstyr		3 924	4 069	2 531
Leasingeiendeler	2	2 141	2 070	-
Immaterielle eiendeler	7	6 487	6 436	2 889
Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	5	3 247	3 269	3 400
Andre langsiktige eiendeler		213	232	188
Sum anleggsmidler		16 012	16 076	9 008
Varelager		3 964	4 298	2 174
Kundefordringer		6 363	4 126	2 802
Kundekontrakter, eiendel		5 834	5 689	2 994
Andre omløpsmidler		1 374	1 475	642
Betalingsmidler		5 654	3 667	10 038
Sum omløpsmidler		23 189	19 255	18 650
Sum eiendeler		39 201	35 331	27 658
Innskutt egenkapital		5 933	5 933	5 933
Opptjent egenkapital		6 986	6 812	6 748
Sikringsreserve		(166)	(170)	(75)
Ikke-kontrollerende interesser		57	43	20
Sum egenkapital		12 810	12 618	12 626
Langsiktig rentebærende gjeld	6	3 469	3 470	4 020
Langsiktige leasingforpliktelser	2	1 850	1 794	-
Andre langsiktige forpliktelser og avsetninger	3	2 315	2 255	1 970
Sum langsiktige forpliktelser og avsetninger		7 634	7 519	5 990
Kundekontrakter, gjeld		10 481	7 117	5 157
Kortsiktig rentebærende gjeld	6	620	620	312
Kortsiktige leasingforpliktelser	2	348	324	-
Andre kortsiktige forpliktelser og avsetninger	3	7 308	7 133	3 573
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger		18 757	15 194	9 042
Sum egenkapital, forpliktelser og avsetninger		39 201	35 331	27 658
Egenkapitalandel (%)		32,7	35,7	45,7
Netto rentebærende gjeld		(1 565)	423	(5 706)

Sammendratt oppstilling over endring i egenkapital

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	31.12.	30.9.	31.12.
		2019	2019	2018
Egenkapital IB		12 626	12 626	7 365
Totalresultat akkumulert		637	446	865
Utbytte		(450)	(450)	(450)
Egne aksjer		(3)	(3)	(3)
Kapitalutvidelse		-	-	4 951
Utbytte ikke-kontrollerende interesser		-	-	(5)
Endring ikke-kontrollerende interesser		-	(1)	(97)
Egenkapital UB		12 810	12 618	12 626

Sammendratt kontantstrømpoppstilling

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

MNOK	Note	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
		2019	2018	2019	2018
EBITDA		851	520	2 279	1 394
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster		1 386	804	(273)	795
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		2 237	1 324	2 006	2 189
Kjøp/salg av eiendom, anlegg og utstyr		(222)	(58)	(534)	(211)
Kjøp av virksomhet		194	(20)	(3 625)	(30)
Nedbetaling av gjeld i oppkjøpt selskap		-	-	(1 000)	-
Salg av virksomhet		-	-	161	-
Andre investeringsaktiviteter inkludert aktivert egenutvikling av immaterielle eiendeler		(43)	(45)	(176)	(141)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(71)	(123)	(5 174)	(382)
Netto endring rentebærende gjeld		-	1 004	(238)	996
Nedbetaling av leasingforpliktelse		(84)	-	(292)	-
Kapitalforhøyelse (netto)		-	4 937	-	4 937
Betalte renter		(36)	(36)	(122)	(100)
Betalte renter på leasingforpliktelse		(35)	-	(131)	-
Netto utbetaling ved kjøp/salg av egne aksjer		-	-	(27)	(20)
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser		-	(110)	-	(115)
Utbytte betalt til aksjonærene i morselskapet		-	-	(450)	(450)
- herav utbytte egne aksjer		-	-	2	2
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(155)	5 795	(1 258)	5 250
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler		(24)	52	42	25
Netto endring betalingsmidler		1 987	7 048	(4 384)	7 082
Betalingsmidler IB		3 667	2 990	10 038	2 956
Betalingsmidler UB		5 654	10 038	5 654	10 038

Note 1 | Generell informasjon og prinsipper

Generell informasjon

Konsernregnskapet for 4. kvartal (delårsregnskapet) omfatter Kongsberg Gruppen ASA, dets datterselskaper og andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap som er inntatt etter egenkapitalmetoden.

Prinsipper

Delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34 (Delårsrapportering), børsforskriftene og i henhold til tilleggskravene som fremkommer i Verdipapirhandeloven. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med konsernregnskapet for 2018. Konsernregnskapet for 2018 ble utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er fastsatt av EU.

Konsernregnskapet for 2018 er tilgjengelig på www.kongsberg.com.

Nye standarder tatt i bruk i 2019 er omtalt i denne rapportens note 2.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 | Nye standarder tatt i bruk fra og med 1.1.2019

«IFRS 16 Leieavtaler» er implementert med virkning fra 1.1.2019

IFRS 16 fastsetter prinsipper for bokføring av leieavtaler. Standarden innebærer at leietaker innregner verdien av vesentlige leiekontrakter med varighet lengre enn 12 måneder som eiendel og gjeld. Eiendelene avskrives over gjenværende leieperiode og leiebeløpet reklassifiseres til betaling av gjeld og renter etter annuitetsmetoden. KONGSBERG har betydelig innleie av eiendom og bygg samt et mindre omfang av leie av produksjonsutstyr og kjøretøy som etter IAS 17 ble klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leieavtalene er med virkning fra 1.1.2019 bokført i balansen. Leiekontraktene blir nå reflektert som avskrivninger og rentekostnader i resultatregnskapet. KONGSBERG har anvendt den modifiserte retrospektive metoden for overgangen til IFRS 16, som innebærer at sammenligningstallene for 2018 ikke er omarbeidet og at den totale resultateffekten av avskrivninger og rentekostnader vil overstige leiebeløpene de første årene av gjenværende leieperiode. Leieperioden for KONGSBERGs kontrakter er i intervallet 1-12 år.

IFRS 16 effekter på oppstilling av finansiell stilling:

Inngående balanse 01.01.2019	1 615
Avskrivninger 1. kvartal	(66)
Inngående balanse 01.04.2019	1 549
Tilgang ved oppkjøp av AIM	172
Tilgang ved oppkjøp av CM	523
Avskrivninger 2. kvartal	(89)
Inngående balanse 01.06.2019	2 155
Tilgang	13
Avskrivninger 3. kvartal	(98)
Inngående balanse 01.10.2019	2 070
Tilgang	166
Avskrivninger 4. kvartal	(95)
Utgående balanse 31.12.2019	2 141

<i>Eiendeler</i>	31.12.2019	30.09.2019	30.06.2019	31.03.2019	01.01.2019
Leasingeiendeler	2141	2070	2155	1 549	1 615
Sum eiendeler	2 141	2 070	2 155	1 549	1 615

Egenkapital

Effekter på opptjent egenkapital:					
Tilbakeført leie etter skattefradrag	329	236	145	59	-
Kostnadsført avskrivninger og renter etter skattefradrag	(375)	(274)	(167)	(71)	-
Sum egenkapital	(46)	(37)	(22)	(12)	-

Langsiktige forpliktelser og avsetninger:

Langsiktig leasingforpliktelse	1 850	1 794	1 863	1 362	1 362
Utsatt skatt	(11)	(10)	(5)	(3)	-
Sum langsiktige forpliktelser og avsetninger	1 839	1 784	1 858	1 359	1 362

Kortsiktige forpliktelser og avsetninger:

Kortsiktig leasingforpliktelse	348	324	320	202	253
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger	348	324	320	202	253

Sum egenkapital, forpliktelser og avsetninger	2 141	2 070	2 155	1 549	1 615
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

IFRS 16 effekter på periodens resultat:

	1.10-31.12.2019	1.6-30.9.2019	1.4-30.6.2019	1.1-31.3.2019	1.1-31.12.2019
Tilbakeført leiekostnader tidligere inkludert i EBITDA	(120)	(119)	(109)	(76)	(423)
Økt EBITDA i perioden	120	119	109	76	423
Avskrivninger på leiekontrakter	(95)	(98)	(89)	(66)	(348)
Økt EBIT i perioden	24	21	20	10	75
Rentekostnad på leasingforpliktelser i perioden	(35)	(36)	(35)	(25)	(131)
Redusert EBT i perioden	(11)	(15)	(15)	(15)	(56)

Note 3 | Estimer

Utarbeidelse av delårsregnskapet innebærer bruk av vurderinger, estimer og forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper og regnskapsførte beløp på eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimatene. De vesentligste vurderingene ved anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet, er de samme som ved utarbeidelsen av konsernregnskapet for 2018.

Note 4 | Segmentinformasjon

2019 er inklusive IFRS 16 effekter.

	DRIFTSINNTEKTER				EBITDA				EBIT			
	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.		1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.		1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
MNOK												
KM	5 490	2 041	16 038	7 545	436	140	1 151	594	259	106	488	453
KDA	2 468	1 898	7 245	6 104	448	371	1 157	863	338	309	760	621
Øvrig	206	209	798	732	(33)	9	(29)	(63)	(43)	(9)	(65)	(129)
KONSERN	8 164	4 148	24 081	14 381	851	520	2 279	1 394	554	406	1 183	945

Oppkjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine ble slutført 1. april 2019 og inngår i segmentrapporteringen til KM fra 2. kvartal 2019. Se note 11 for mer informasjon.

KONGSBERG inngikk 21.1.19 avtale med Rome AS om salg av det Kongsberg Maritime AS eide selskapet Kongsberg Evotec AS. Salget kom som en konsekvens av oppkjøp av Rolls-Royce Commercial Marine. Salget ble slutført i januar 2019 og er reflektert i KM sin omsetning for 1. kvartal og for 2019 totalt med en gevinst på MNOK 107.

Ekstern omsetning for Kongsberg Evotec AS har vært på MNOK 104 i regnskapsåret 2018 og MNOK 83 i 2017.

Note 5 | Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

Spesifikasjon av bevegelse på balanselinjen "Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper"
1.1. - 31.12.:

MNOK	Andel	Netto eiendel 1.1.19	Tilgang/ avgang i perioden	Mottatt utbytte i perioden	Resultatandel i perioden ¹⁾	Andre poster og utvidet resultat i perioden	Bokført andel 31.12.19
Patria Oyj	49,9 %	2 807	(31)	(68)	(35)	(18)	2 656
Kongsberg Satellite Services AS	50,0 %	437	-	(55)	112	(2)	492
Øvrige		156	-	(1)	(56)		100
Sum		3 400	(31)	(123)	21	(20)	3 247

¹⁾ Resultatandel er inntatt etter skattekostnad og amortisering av merverdier.

Bro mellom Patrias rapporterte EBITDA og KONGSBERGs andel av Patrias resultat etter skatt:

Millioner	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019		2019		2018	
	EUR	NOK	EUR	NOK	EUR	NOK
EBITDA	15		33		48	
Finansposter, skatt, avskrivning og amortisering	(10)		(30)		(18)	
Resultat etter skatt	5		3		30	
KONGSBERGs andel (49,9 %) ¹⁾		11		(9)		122
Amortisering av merverdier etter skatt		(4)		(26)		(42)
Resultatandel innregnet i KDA		7		(35)		80

¹⁾ Andel av Patrias resultat etter skatt og justering for minoritetsinteresser

Note 6 | Finansielle instrumenter

Lån og lånerammer

Konsernet har seks obligasjonslån på til sammen MNOK 4.000. Lånene er klassifisert som langsiktige, med unntak av KOG10 (pålydende MNOK 550), som forfaller innen ett år og derfor er reklassifisert til kortsiktig gjeld. Forfall på de langsiktige obligasjonslånene er fra 2. juni 2021 til 2. juni 2026. Konsernet har i tillegg en syndikert lånefasilitet på MNOK 2.300 og en kassekreditt på MNOK 500. Begge er ubenyttet.

Rentebærende lån:

MNOK	Forfall	Nominell rente	31.12.2019	31.12.2018
			Verdi ¹⁾	Verdi ¹⁾
Langsiktige lån:				
Obligasjonslån KOG08 - flytende rente	02.06.2021	3,09 %	1 000	1 000
Obligasjonslån KOG09 - fast rente	02.06.2026	3,20 %	1 000	1 000
Obligasjonslån KOG10 - flytende rente	05.03.2020	2,74 %	-	550
Obligasjonslån KOG11 - fast rente	05.12.2023	2,90 %	450	450
Obligasjonslån KOG12 - flytende rente	06.12.2021	2,70 %	500	500
Obligasjonslån KOG13 - flytende rente	06.06.2024	3,02 %	500	500
Andre langsiktige lån ²⁾			19	20
Sum langsiktige lån			3 469	4 020
Kortsiktige lån:				
Obligasjonslån KOG07 - fast rente ³⁾			-	250
Obligasjonslån KOG10 - flytende rente	05.03.2020	2,74 %	550	-
Andre kortsiktige lån og rentebytteavtaler ³⁾			70	62
Sum kortsiktige lån			620	312
Sum rentebærende lån			4 089	4 332
Syndikert lånefasilitet (ubenyttet låneramme)	15.03.2023		2 300	2 300
Kassekreditt (ubenyttet)			500	500

¹⁾ Verdi er lik nominell verdi. For langsiktige lån er balanseført verdi lik nominell verdi.

²⁾ "Andre langsiktige lån" er mindre låneopptak i enkelte av konsernets datterselskaper i lokale banker.

³⁾ Obligasjonslån KOG07 og tilhørende rentebytteavtale forfalt 11.9.19, og verdiene er MNOK 0 pr 31.12.19

Valutaterminer og rentebytteavtaler

Virkelig verdi på beholdninger klassifisert som kontantstrømsikringer er redusert med MNOK 117²⁾ før skatt i perioden 1.1. - 31.12.2019. Herav utgjør endring i virkelig verdi av urealiserte valutaterminer en reduksjon på MNOK 78 i samme periode. Spotkursene ved kvartalsslutt var USD/NOK 8,78 og EUR/NOK 9,84.

Valutaterminer klassifisert som kontantstrømsikringer:

MNOK (før skatt)	Forfaller i 2020		Forfaller i 2021 eller senere		Totalt		
	Verdi basert på avtalte kurser	Virkelig verdi pr 31.12.19 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Virkelig verdi pr 31.12.19 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Endring i virkelig verdi fra 31.12.18	Virkelig verdi pr 31.12.19 ¹⁾
USD	(425)	24	1 280	(22)	854	20	2
EUR	(601)	(13)	-	-	(601)	(21)	(13)
Øvrige	(24)	(1)	-	-	(24)	(77)	(1)
Sum	(1 050)	11	1 280	(22)	229	(78)	(11)
Rullerte valutaterminer		(80)		(77)		(80)	(157)
Totalt	(1 050)	(69)	1 280	(99)	229	(159)²⁾	(168)

¹⁾ Virkelig verdi er forskjellen mellom spotkurs 31.12.19 og kurs på avtalte valutaterminer.

²⁾ Differansen mellom disse to tallene, MNOK 42, skyldes endring i virkelig verdi på basisswaper med MNOK 23 og tilpasninger ifm implementering av sikringsbokføring i oppkjøpte selskaper med MNOK 19.

Note 7 | Egenfinansiert utvikling

Egenfinansiert produktvedlikehold, forskning og utvikling ført over resultatet i perioden:

MNOK	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019	2018	2019	2018
Produktvedlikehold	137	86	460	280
Forskning- og utviklingskostnader	266	175	850	665
Totalt	403	261	1 310	945

Egenfinansiert utvikling ført på balansen i perioden:

MNOK	1.10. - 31.12.		1.1. - 31.12.	
	2019	2018	2019	2018
Egenfinansiert utvikling	68	33	173	130

Note 8 | Nærstående parter

Styret er ikke kjent med at det i 4. kvartal i tilknytning til nærstående parter har vært endringer eller transaksjoner som på vesentlig måte påvirker konsernets finansielle stilling eller resultatet for perioden, utover at KONGSBERG i oktober avsluttet forhandlinger med Rolls-Royce om endelig kjøpspris av Commercial Marine. KONGSBERG fikk i forbindelse med dette tilbakebetalt MNOK 244.

KONGSBERG kjøpte i 2. kvartal aksjer i Aerospace Industrial Maintenance Norway AS fra Forsvarsdepartementet. Det vises til omtale av transaksjonen i note 11.

KONGSBERG eies 50,001 prosent av Nærings- og fiskeridepartementet.

Note 9 | Sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer

Konsernets behandling av ulike risikoer er beskrevet i årsrapporten for 2018. Det er i løpet av kvartalet ikke avdekket nye vesentlige risiko- og usikkerhetsfaktorer.

Note 10 | Skattekostnad

Effektiv skattesats per 4. kvartal er beregnet til 25,9 prosent. Den effektive skattesatsen er påvirket av kildeskatt på utbytte fra utenlandske datterselskap, andre permanente forskjeller og at resultatandeler fra tilknyttede selskaper er innregnet etter skatt.

Note 11 | Oppkjøp

Rolls-Royce Commercial Marine

6. juli 2018 inngikk KONGSBERG en avtale om kjøpt av Rolls -Royce Commercial Marine (RRCM) fra Rolls-Royce plc. Kjøpet ble gjennomført 1. april 2019 og selskapet rapporteres som en del av Kongsberg Maritime fra og med 2. kvartal 2019. Den ervervede enheten rapporteres og omtales videre som Commercial Marine.

Forhandlingene med Rolls-Royce om endelig kjøpspris ble avsluttet i oktober 2019 og medførte at kostprisen ble redusert med MNOK 320. I foreløpig kjøpesum som ble angitt i 1. kvartal 2019, på MNOK 5.145, inngikk det MNOK 40 som i 4. kvartal er reklassifisert til dekning av kostander. Netto reduksjon fra foreløpig beregnet kjøpspris er således MNOK 280. KONGSBERG har foretatt oppdaterte vurderinger av eiendeler og gjeld overtatt i oppkjøpet. Dette har medført endringer i den foreløpige merverdiallokeringen. Oppstillingen neste side viser endringen i merverdiallokeringen presentert i 1. kvartal mot oppdatert merverdiallokering pr. 4. kvartal 2019. Endelig merverdiallokering vil bli presentert i 2. kvartalsrapporten 2020.

<i>MNOK</i>	<i>Foreløpig PPA Q119</i>	<i>Endringer</i>	<i>Oppdatert foreløpig PPA Q419</i>
Kunderelasjoner	616	-	616
Merkevare	66	-	66
Teknologi	769	-	769
Sum immaterielle eiendeler eksklusive goodwill	1 451	-	1 451
Eiendom annlegg og utstyr	1 476	(223)	1 253
Leasingeiendeler	471	-	471
Utsatt skattefordel	-	-	-
Omløpsmidler eksklusive betalingsmidler	4 719	(114)	4 605
Betalingsmidler	2 322	(2)	2 320
Sum totale eiendeler eksklusive goodwill	10 439	(339)	10 100
Pensjonsforpliktelse	(309)	-	(309)
Langsiktig leasingforpliktelser	(384)	-	(384)
Kortsiktig leasingforpliktelser	(87)	-	(87)
Avsetninger	(417)	(114)	(531)
Annen kortsiktig gjeld	(4 898)	22	(4 876)
Sum totale forpliktelser	(6 095)	(92)	(6 187)
Netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser	4 344	(431)	3 913
Goodwill på oppkjøpstidspunktet	2 123	149	2 272
Forventet vederlag	6 467	(282)	6 185
Betalingsmidler overtatt	(2 322)	2	(2 320)
Forventet vederlag eksklusive betalingsmidler	4 145	(280)	3 865
Oppgjør av gjeld på transaksjonstidspunktet	1 000	-	1 000
Netto utgående kontantstrøm på oppkjøpet	5 145	(280)	4 865

Aerospace Industrial Maintenance Norway AS

13. desember 2018 annonserte KONGSBERG en avtale med Forsvarsdepartementet om kjøp av Aerospace Industrial Maintenance Norway (AIM). Oppkjøpet ble fullført 29. mai 2019 og samme dag ble også avtalen om delt eierskap med Patria fullført. KONGSBERG er dermed majoritetseier med 50,1 prosent, mens Patria eier 49,9 prosent av aksjene i AIM. Selskapet er det norske forsvarrets virksomhet for vedlikehold, reparasjoner og ettersyn av fly og helikoptre.

Foreløpig merverdianalyse ble presentert i 2. kvartalsrapporten 2019. Endelig merverdiallokering vil bli presentert i rapporten for 2. kvartal 2020.

AIM endret i juni navn til Kongsberg Aviation Maintenance Services AS.

Note 12 | Definisjoner

KONGSBERG benytter begreper i konsernregnskapet som ikke er forankret i regnskapsstandarder etter IFRS. Nedenfor følger våre definisjoner og forklaringer til disse begrepene.

EBITDA og EBIT anses av KONGSBERG å være normale begreper i regnskapssammenheng, men som IFRS ikke behandler i sine regnskapsstandarder. EBITDA er en forkortelse for «Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation» (resultat før finansposter, skatt, avskrivning og amortisering). KONGSBERG benytter EBITDA i resultatregnskapet som summeringslinje for andre regnskapslinjer. Disse regnskapslinjene er definert i våre regnskapsprinsipper, som er en del av årsregnskapet for 2018. Tilsvarende gjelder for EBIT.

Justert EBITDA viser konsernets EBITDA før poster som krever særskilt forklaring. Dette gjelder restrukturerings/integrasjonskostnader, gevinst/tap ved salg av virksomhet og resultateffekter fra endring i pensjonsplaner og andre engangseffekter knyttet til pensjoner.

Netto rentebærende gjeld er nettobeløpet av regnskapslinjene «Betalingsmidler» og kort- og langsiktig rentebærende gjeld, eksklusive leasingforpliktelser.

Return on Average Capital Employed (ROACE) defineres som 12 måneders rullerende EBIT eksklusive IFRS 16 dividert på 12 måneders gjennomsnittlig egenkapital og netto rentebærende gjeld. Netto rentebærende gjeld er justert for kjøpesummen av Rolls-Royce Commercial Marine i forhold til det som er rapportert i 1. kvartal.

Arbeidskapital defineres som omløpsmidler (unntatt betalingsmidler) fratrukket ikke-rentebærende kortsiktig gjeld (unntatt betalbar skatt). Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi inngår ikke i arbeidskapitalen.

Book/bill er ordreinngang dividert på driftsinntekter.

RRCM er Rolls-Royce Commercial Marine

CM er Commercial Marine (tidligere Rolls-Royce Commercial Marine)

AIM er Aerospace Industrial Maintenance Norway AS

KAMS er Kongsberg Aviation Maintenance Services AS (tidligere Aerospace Industrial Maintenance Norway AS)

Restruktureringskostnader er lønn og arbeidsgiveravgift ved avslutning av ansettelsesforhold (som etterlønn og gavpensjon) i forbindelse med nedbemanning. I tillegg kommer husleie og relaterte kostnader eller eventuelle engangsbetalinger ved avslutning av leieavtaler før leieavtalens utløp for arealer som fraflyttes, og enkelte andre kostnader relatert til restruktureringsprosessene.

Integrasjonskostnader er kostnader knyttet til å integrere Commercial Marine inn i Kongsberg Maritime.

